حذف شرط «نمایش اول» در جشنواره حقیقت

دبیر چهاردهمین جشنواره بین‌المللی سینماحقیقت خبر از حذف شرط نمایش اول فیلم‌های مستند ایرانی یا «پریمیر ایران» در این دوره جشنواره داد. طبق آیین‌نامه دوره‌چهاردهم سینماحقیقت و اعلام قبلی، مقرر شده‌بود که شرط نمایش اول فیلم‌های بخش «مسابقه‌ملی» و «جایزه شهید آوینی» در این دوره اعمال شود، اما به دلیل شرایط ویژه ناشی از همه‌گیری ویروس کرونا در این مقطع زمانی، این شرط به سال آینده موکول شد. / ایسنا

برگزاری جشنواره لالایی و ترانه‌های فولکلور

مدیرکل کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان استان تهران از برگزاری جشنواره لالایی و ترانه‌های فولکلور در این نهاد خبر داد. فاطمه تنهایی با بیان این‌که لالایی از اولین آموزه‌هایی است که والدین به کودکان می‌آموزند افزود: در دوران قرنطینه خانگی با ایجاد بستری مناسب در فضای مجازی امکانی فراهم شده است تا در برقراری تعامل بین نسل‌ها، قدم‌هایی مؤثر برداریم. / ایسنا

آمد و ۶۶ سال بعد در آغاز زمستان از دنیا رفت

ید تویی

طرح: سارا بختیاری

نام شمس را به عنوان تخلص ذکر می‌کرد. در سال‌های آخر عمر مولوی، یکی از مریدانش به نام حسام‌الدین چلبی از او خواست معارف و دانسته‌هایش را به زبان شعر بیان کند؛ او پذیرفت و به این ترتیب، مثنوی معنوی، این اثر عظیم، خلق شد و تحول بزرگی در ادبیات و عرفان فارسی ایجاد کرد. مثنوی معنوی مولوی عظیم‌ترین اثر عرفانی زبان فارسی است و تا امروز ده‌ها پژوهشگر و محقق درباره آن شرح و تفسیر نوشته‌اند؛ نه‌تنها پژوهشگران ایرانی، بلکه بسیاری از کشورها درباره‌اش نوشته‌اند و البته می‌دانید که آنها به او می‌گویند رومی و امروز مزار او را در قونیه به عنوان یکی از جاذبه‌های زیارتی و گردشگری می‌دانند. با این‌که ما به‌حق از دستبردهای دیگران به این میراث معنوی، ناخشنودیم اما از یاد نمی‌بریم که نفوذ او فراتر از مرزهای ملی و تقسیمات قومی است. همین که بارها سروده‌های او به عنوان محبوب‌ترین و پرفروش‌ترین کتاب در ایالات متحده آمریکا شناخته شده، موید همین ادعاست.

گفت‌وگو

دروغ زیبا را به حقیقت ترجیح می‌دهیم

محسن بوالحسنی بعد از انتشار مجموعه درس‌گفتارهای «خرقه» معتقد است مردم به دنبال اطلاعات موثق درباره مولانا نیستند!

آذر مهاجر

ادبیات و هنر

اواخر همین مهر ماه بود، یک سال پیش که با محسن بوالحسنی درباره مولانا صحبت کرده بودیم؛ بهانه گپ‌وگفتمان این بود که نتفلیکس می‌خواست بر اساس کتاب «ملت عشق» الیف شافاک، سریالی درباره مولانا بسازد. در همان ایام بود که بوالحسنی از راه‌اندازی یک درس‌گفتار درباره مولانا در رسانه‌های اجتماعی خبر داد و ۱۹ آذر ماه همان سال شماره صفر درس‌گفتار خرقه منتشر شد. امروز در سالروز بزرگداشت مولانا، قسمت ۲۹ این مجموعه منتشر شده و هفته آینده آخرین قسمت آن به علاقه‌مندان عرضه می‌شود و پرونده داستان زندگی مولانا به روایت اسناد و اطلاعات موجود در سه فصل ۱۰ قسمتی در «پادکست خرقه» بسته می‌شود. با بوالحسنی درباره این درس‌گفتارها و بازخوردهایش حرف زده‌ایم.

انتشار درس‌گفتارهای خرقه همزمان شده بود با اعلام ساخت سریال نتفلیکس درباره مولانا و کمی بعد از آن خبر ساخت فیلم «مست عشق» حسن فتحی منتشر شد. این فضا تاثیری در شنیده شدن درس‌گفتارهای شما داشت؟

آن زمان از مست عشق فقط یک خبر منتشر شده بود و اطلاعات بیشتری نبود و هنوز هم خیلی نمی‌دانیم داستان این فیلم چیست. بنابراین به نظرم تاثیری نداشت.

استقبال چطور بود؟

تعداد شنوندگان این پادکست راضی‌کننده بود، اما بازخوردها کمی ناامیدکننده بود یا شاید من آدم ایده‌آلیستی هستم. از واکنش‌های دریافتی به این نتیجه رسیده‌ام که مردم ما به جعلیات بیشتر توجه دارند. اگر به جای خرقه، مجموعه اطلاعات بی‌پایه و جعلی درباره مولانا ارائه می‌دادم و درباره زندگی و شخصیت مولانا داستان‌سرایی می‌کردم و حرف‌های جذاب و هیجان‌انگیز می‌زدم، شبیه تمام جعلیات فضای مجازی، لابد مخاطبان بیشتر رضایت می‌داشتند. گاهی احساس می‌کنم، دروغ خریدار بیشتری دارد.

شاید به دنبال حقیقت‌های روشن و قطعی هستند که قضاوت کنند، اما شما درباره مستندات موجود به آنها اطلاعات داده‌اید و نتیجه تحقیقات به‌دست آمده را مطرح کرده‌اید!

می‌تواند به این دلیل هم باشد. حالا که صحبت از مست عشق شد، این را بگویم که درام این اجازه را می‌دهد که داستان‌سرایی کنیم و کسی از حسن فتحی، انتظار ندارد یک اثر مستند ارائه کند و اگر هم چنین توقعی وجود داشته باشد، خیلی ضرورتی در این زمینه احساس نمی‌شود چون فتحی قرار نیست فیلم مستند درباره مولانا بسازد. مثلا درباره کیمیاخاتون هیچ منبع موثقی وجود ندارد، حتی معاصرین ما نظرهای متفاوتی درباره‌اش دارند. استاد زرین‌کوب معتقد است که شمس، کیمیا خاتون را کشته ولی دکتر موحد می‌گوید، چنین چیزی نه هست و نه نیست چون ما هیچ منبع موثقی در این باره نداریم. کسی که درام می‌سازد، یکی از روایت‌های موجود را به دلخواه انتخاب می‌کند و خب همان‌طور که گفتید با این شیوه تکلیف مخاطب روشن می‌شود و برایش جذاب‌تر است. ضمن این‌که افزونه‌های بصری هم مزید علت می‌شود که مخاطب یک فیلم سینمایی را به مجموعه‌های مستند ترجیح بدهد.

تعداد شنونده‌ها برای شما راضی‌کننده بود؟

بله. به نظرم تعداد خوب بود اما فکر می‌کردم حالا که کتاب‌هایی مثل ملت عشق و کیمیاخاتون این‌قدر خوب فروش رفته‌اند؛ حتما نیازی وجود داشته، ولی انگار مردم برای دانستن واقعیت کنجکاو نیستند و روایت‌های دراماتیک را به حقیقت ماجرا ترجیح می‌دهند. وقتی شما سعی می‌کنید خیلی اصولی، درست و موثق صحبت کنید، اما هنوز از شما سؤالاتی مانند جنس رابطه شمس و مولانا می‌پرسند، به این برداشت می‌رسید که حرف استاد شجریان درست است. ایشان معتقد است قونیه جایی شده برای کسب درآمد و تقدس‌پروری! مردم سینه‌خیز به مزار مولانا می‌روند و عبادتش می‌کنند در حالی که مولانا می‌خواست همین تقدس‌پروری‌ها را بردارد. نمی‌دانم چرا دوست داریم از همه چیز مد بسازیم. از فریدا کالو بگیرید تا شمس تبریزی و مولانا. مردم فقط دوست دارند روی مد، موج‌سواری کنند.

حالا چرا از این مساله احساس ناامیدی می‌کنید؟

چون انتظارم خیلی بیشتر از این بود. فرض کنید کسی به رایگان، هزاران سرفصل، صدها کتاب و مقاله را گردآوری و دسته‌بندی کرده و در قالب یک درس‌گفتار ارائه کرده است، باید از این ماجرا نهایت بهره را برد و آن را خوب شنید. البته چیزهایی هست که مرا خوشحال می‌کند؛ این‌که در آستانه تمام شدن این درس‌گفتار، هیچ‌کدام از استادان و بزرگان نقدی بر آن وارد نکردند و حتی من تایید هم گرفته‌ام.

چقدر مطالعه پشت این درس‌گفتار وجود دارد؟

نمی‌توانم دقیق بگویم. من سال‌هاست که به زندگی و آثار مولانا و شمس علاقه‌مندم و در این باره مطالعه می‌کنم. شاید از دوران دانشجویی، اما می‌دانم ۲۶ ساله بودم که کتاب «مناقب‌العارفین» آقای افلاکی را خواندم و سرانجام این علاقه‌مندی‌ها رسید به گزین‌گویی‌هایی از کتاب «مقالات شمس» که چند سال پیش منتشر کردم. یک روز هم به خودم گفتم چرا این مطالعاتم را به علاقه‌مندان ارائه نکنم و در تمام این درس‌گفتارها تاکید می‌کنم که در جایگاه نظریه‌پرداز و تحلیلگر نیستم و فقط یک راوی هستم. این درس‌گفتارها برای من یک کار ذوقی بود. هنوز هم معتقدم وقتی استادانی مانند آقای موحد یا آقای فروزانفر در این باره اظهارنظر کرده‌اند، جایی برای اظهار عقیده یا تحلیل‌های کسی با سن و تجربه من باقی نمی‌ماند.

تنها دلیل انتشار این درس‌گفتارها آن بود که نظرات و مطالعات این افراد را در یک مجموعه کنار هم قرار بدهم و واقعیت موجود و اطلاعات در دسترس را به علاقه‌مندان ارائه کنم، چون تذکره‌هایی که درباره مولانا نوشته شده، معمولا کار نزدیکان اوست و به این نمی‌شود خیلی تکیه کرد. نسخه‌خوانی و مقایسه تذکره‌ها کار آقای فروزانفر و آقای موحد بوده که عمرشان را پای این مطالعات گذاشته‌اند. به نظرم کارهای مطالعاتی جدی، نیازمند جان‌سختی است چون کسانی از جمله دکتر فروزانفر و دکتر موحد سال‌ها عمرشان را می‌گذارند و کتابی درباره مولانا منتشر می‌کنند، اما مثلا ۵۰۰۰ جلد تیراژ دارد، اما کتابی با یک‌صدم مطالعات این دو بزرگوار منتشر می‌شود و تیراژش به ۱۰۰ هزار جلد می‌رسد.

چقدر روایت زندگی این آدم‌ها اهمیت دارد؟

در نهایت آنچه مهم است، حرف این آدم‌هاست که توجهی به آنها نمی‌شود.

محسن بوالحسنی پژوهشگر و راوی درسنامه‌های «خرقه» بوده است درسنامه‌هایی که او طی آنها به زندگی مولانا و شمس پرداخته است

ضمایر [آنها]

سرهنگی: در دوران طلایی و بلوغ خاطره‌نگاری هستیم

مراسم رونمایی از کتاب «فرماندهان نبرد» با حضور سرلشکر سیدیحیی صفوی، رئیس پژوهشگاه علوم و معارف دفاع مقدس و جمعی از فعالان فرهنگی همزمان با هفته دفاع مقدس برگزار شد.

سرلشکر سیدیحیی صفوی، در این مراسم با نشان دادن دفتری سیاه‌رنگ، گفت: «این جعبه‌سیاه جنگ من است که در مواقع خاص باز می‌کنیم. بیان حقایق دفاع مقدس و انتقالش به نسل جوان، برای افزایش تاب‌آوری در جنگ اقتصادی و رسانه‌ای، یکی از ضرورت‌های برگزاری چنین نشست‌هایی است. ستادی برای نهضت خاطره‌گویی دفاع مقدس با ریاست سردار شمشیری ایجاد کرده‌ایم.» وی در ادامه با بیان این‌که این ستاد پس از توصیه رهبر معظم انقلاب برای روایت خاطرات جنگ به نیروهای جوان راه‌اندازی شده است، به اهداف راه‌اندازی این ستاد اشاره و اضافه کرد: «اولین هدف از راه‌اندازی این ستاد، تبیین و روشن کردن ابعاد مختلف اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و اقتصادی جنگ برای جوانان فعلی کشور و ترجمه آنها برای ملت‌های دیگر منطقه مانند سوری‌ها، عراقی‌ها، یمنی‌ها، لبنانی‌ها و.... دیگر این‌که دلایل پیروزی‌ها و بعضا ناکامی‌های جنگ را روایت کنیم.»

رئیس پژوهشگاه علوم و معارف دفاع مقدس یادآور شد: «اکنون در پژوهشگاه علوم و معارف دفاع‌مقدس جنگ را در سطح‌های راهبردی، تاکتیکی و عملیاتی بیان می‌کنیم. تلاش داریم از انحراف و تحریف پیشگیری کنیم. برخی شبکه‌ها و رسانه‌ها مطالب خلاف واقع می‌گویند. آنها می‌خواهند ملت ما را دچار یأس و ناامیدی کنند. ما در پژوهشگاه دفاع مقدس به دنبال تولید علم هستیم تا از تجارب جنگ درس بگیریم.»

مشاور و دستیار ویژه فرمانده کل قوا گفت: «در جنگ سیاسی - اقتصادی - رسانه‌ای چگونه است؟ الگوی رفتاری و عملی رزمندگان و ملت و مسوولان ما در جنگ تحمیلی چه بود و آیا اکنون در این جنگ اقتصادی راهگشا است؟ به زانو درآوردن و تسلیم کردن ملت ایران خواسته دشمنان ما آمریکایی‌ها و صهیونیست‌هااست.»

مرتضی سرهنگی، مدیر دفتر ادبیات مقاومت و پایداری حوزه هنری نیز در این مراسم بیان کرد: ادبیات جنگ با شلیک نخستین گلوله شلیک خواهد شد. خوشبختانه اکنون در دوران طلایی خاطره‌گویی هستیم و نهضت خوبی توسط سردار صفوی شکل گرفته است. وی ادامه داد: «از دل خاطرات فرماندهان ما ده‌ها کتاب بیرون خواهد آمد.»

عدد سوم

صدف طلایی سن‌سباستین به «آغاز» رسید

۴

فیلم گرجستانی «آغاز» موفق به کسب ۴ جایزه ازجمله بهترین فیلم و کارگردانی از شصت‌وهشتمین جشنواره فیلم سن‌سباستین اسپانیا شد. جشنواره فیلم سن‌سباستین از تاریخ ۱۸ تا ۲۶ سپتامبر به‌صورت فیزیکی برگزار شد و در نهایت فیلم «آغاز» به کارگردانی و نویسندگی داکولومبیگاشویلی صدف نقره‌ای بهترین کارگردانی و بازیگری زن و جایزه فیلمنامه را از هیات داوران دریافت کرد. / ایسنا

عدد چهارم

برگزاری دومین مراسم «یادها و نام‌ها»

۴۰

به همت مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس همزمان با چهلمین سالگرد گرامیداشت دفاع مقدس، دومین مراسم «یادها و نام‌ها» برگزار شد. این مراسم دیروز دوشنبه با حضور سردار سلامی، فرمانده محترم کل سپاه‌پاسداران و جمعی از فرماندهان و مسؤولین کشوری و لشکری و خانواده معظم شهدا برگزار شد. در این مراسم از ۴۰ فرمانده فعال در حوزه تاریخ شفاهی دفاع مقدس تجلیل به عمل خواهد آمد. / تسنیم

دیدنی

«علمدار» و ۲ اجرای ویژه

موسیقی- نمایش «علمدار»، اربعین حسینی به روایتگری پرویز پرستویی در تالار وحدت اجرا می‌شود. موسیقی- نمایش «علمدار» به همت بنیاد فرهنگی هنری رودکی به تهیه‌کنندگی پرویز پرستویی و کارگردانی حسین پارسایی و با همراهی ارکستر سمفونیک تهران ساخته پوریا خادم و به رهبری بردیا کیارس مصادف با اربعین حسینی از ساعت ۱۸ دو اجرای ویژه خواهد داشت و همچون اجراهای پیشین کلیه عواید مالی این اجراها صرف مناطق محروم به‌ویژه سیستان‌وبلوچستان خواهد شد. / سینماپرس

و چهره‌های مذهبی دیده نمی‌شود. چهره‌های مذهبی بسیار مهم‌تر و باارزش‌تر از ابرقهرمانانه داستان‌های مصور هستند و باید به تماشاگران کمک کرد تا آنها را بیشتر روی پرده سینما ملاقات کنند.»

منتقدان این موضوع را یادآوری می‌کنند که کاویزل قبل از این، یک‌بار دیگر در سال ۲۰۱۸ هم صحبت از تولید مصائب مسیح ۲ کرده بود. اما ظاهرا این‌بار مل گیبسون فیلمنامه نهایی خودش را آماده کار کرده‌است. با این وجود، کاویزل زمانی برای شروع کار فیلمبرداری فیلم اعلام نکرد. او تنها این جمله را به حرف‌هایش اضافه کرد که: «چیزهایی در قسمت دوم فیلم وجود دارد که تماشاگران را شوکه خواهد کرد و من نمی‌توانم درباره‌شان صحبت کنم. در این باره، خود گیبسون باید حرف بزند.»

نسخه اصلی مصائب مسیح در سال ۲۰۰۴ موفق به فروش جهانی پیش‌بینی نشده بالای ۶۱۲ میلیون دلاری شد. این فروش کلان در حالی نصیب این درام مذهبی شد که برای ساخت آن، فقط ۳۰ میلیون دلار هزینه شده بود. نمایش عمومی فیلم در عین حال با جنجال بسیار زیادی همراه شد. منتقدان در کنار نقدهای مثبتی که برای فیلم نوشتند، به خشونت مفرط آن هم اشاره کردند. همین منتقدان اظهار امیدواری کرده‌اند که گیبسون در قسمت دوم، صحنه‌های خشونت‌بار کمتری را به تصویر بکشد.

این اظهار امیدواری در حالی است که گیبسون هنوز نگفته داستان قسمت دوم مصائب مسیح، کدام بخش از زندگی شخصیت محوری خود را به تصویر خواهد کشید. / هالیوود ریپورتر

موسیقی [رویداد]

معرفی دبیران «هنر زنده است»

کمال تبریزی، بهروز غریب‌پور، فردین خلعتبری و محمود کلاری به ترتیب به‌عنوان دبیر بخش فیلم، تئاتر، موسیقی و دیجیتال آرت جشنواره «هنر زنده است» معرفی شدند. همچنین موسسه فرهنگی هنری «مربع یازده» به مدیرعاملی فراز بابایی، برگزارکننده این جشنواره هنری است. جشنواره هنر زنده است با ایجاد بستری مناسب برای رشد و بالندگی هنرمندان جوان و علاقه‌مند در شرایط امروز جامعه هنری که پاندمی ویروس کرونا محدودیت‌های فراوانی را ایجاد کرده است، با گستردگی فضای اینترنت در جامعه جهانی و دسترسی سهل و فراگیر عموم مردم به این رسانه، سعی بر آن دارد تا غبار دلسردی و افسردگی ناشی از این تعطیلی فراگیر را از چهره هنرمندان جوان پاک کند. این جشنواره جامع هنری، امکانی را فراهم می‌کند تا هنرمندان علاقه‌مند سراسر ایران در عرصه‌های مختلف هنری چون؛ نمایشگران، خوانندگان، نوازندگان، فیلم‌سازان و ... بتوانند با استفاده از ابزار نوظهور در آن شرکت کرده، به رقابت پرداخته و معرفی شوند. هیات مؤسس این جشنواره متشکل از بهروز غریب‌پور، محمدمهدی عسگرپور و مازیار رضاخانی است. بنابر انتخاب هیات مؤسس، اعضای شورای سیاست‌گذاری این جشنواره را بهروز غریب‌پور، کمال تبریزی، محمدمهدی عسگرپور، رضا کیانیان، سیفا... صمدیان، فردین خلعتبری، کیانوش غریب‌پور، سید جمال هادیان و مازیار رضاخانی تشکیل می‌دهند. / موسیقی ما